

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın T.C. Hazine ve Maliye Bakanı Nureddin NEBATİ tarafından Anayasa'nın 98'inci ve TBMM İçtüzüğü'nün 96 ve 99'uncu maddeleri gereğince yazılı olarak yanıtlanmasını saygılarımla arz ederim.

Özgür KARABAT
İstanbul Milletvekili

3 Ocak 2022 tarihinde açıklanan enflasyon rakamları son 20 yılın en üst seviyesine çıkmıştır. Enflasyonun rekorlar kırmamasından ardından Cumhurbaşkanı Erdoğan, "Enflasyon tüm dünyanın sorunu." demeye başlamışsa da ülkemizde sadece tek bir aydaki enflasyon, ABD'deki yıllık enflasyonun iki katı, Almanya'daki yıllık enflasyonun ise 2,5 katı kadar gerçekleşmiştir.

Öte yandan üretici enflasyonu ile tüketici enflasyonu arasındaki farkın 44 puana ulaşması, önümüzdeki günlerde zam ve fiyat artışlarını kaçınılmaz olarak gündeme getirecek, böylece de enflasyonun yukarı yönlü hareketinin artarak devam edeceği beklenmektedir.

AKP 2002'de iktidara geldiğinde, kendisinden önceki hükümetin devrettiği tüketici enflasyonu yüzde 29,7 idi. Bugün ise % 36 seviyesine gelinmiştir. Yine AKP iktidara geldiğinde üretici enflasyonu % 30,8 seviyesinde iken Bugün bu oran % 79,9 oranını aşmıştır. Kaldı ki bağımsız ekonomistlerden oluşan, Enflasyon Araştırma Grubu'na göre (ENAG), 2021'de tüketici enflasyonu yüzde 83 seviyelerindedir. Yani TÜİK'in açıklamış olduğu enflasyonun neredeyse 2,5 katı olarak belirlenmiştir.

Ülkemiz uzun zamandır kur-enflasyon-kur artışı kısır döngüsüne girmiş görünmektedir. Yıllar sonra hiper enflasyon söylemi giderek artmakta olmasına rağmen iktidar, uyarılara aldırmaksızın inatla sürdürdüğü ekonomi politikaları yüzünden yaşanan ağır ekonomik tablonun daha da kötüleşeceği beklentileri artmaktadır.

Recep Tayyip Erdoğan'ın "Dövizin köpüğünü aldık, enflasyon üzerindeki köpüğü de alacağız." açıklamalarına rağmen geçici olarak ani bir düşüş yaşanan dövizde de yukarı yönlü seyrin artmaya devam etmektedir. Merkez Bankası 27 Aralık 2021 tarihinde, dolar garantili mevduatlar için 11 lira 44 kuruş dolar kuru açıklamıştır. Bugün (7 Ocak 2021) gelinen noktada dolar kuru 13 lira 82 kuruş seviyesini görmüştür. Sadece 10 günlük süre zarfında 2,38'lik kur farkı ile Hazine üzerinde ciddi bir maliyet yaratılmıştır. Daha bir ay dolmadan oluşan bu maliyetin kısa zamanda sürdürülemez hale geleceği, dolayısıyla iktidarın dövizin ateşini söndürmek üzere icra ettiği faaliyetlerin boşa düşeceği yönünde riskler belirginleşmeye başlamıştır.

Diğer yandan yılbaşı gecesi, yaşanan krizin ağır faturası zamlar eliyle milletimizin sırtına yüklenmiştir. Akaryakıttan, köprü geçiş ücretlerine, doğalgazdan, elektriğe, harçlardan, vergilere kadar neredeyse her şeye fahiş zamlar yapılarak, 2022'nin ilk saatlerinden itibaren bu yıla ilişkin ümitler adeta vatandaşın kursağında bırakılmıştır. Yeni yıldan sonra açıklanan yıllık enflasyon yüzde 36 oldu. Türkiye, dünya üzerinde en yüksek enflasyona sahip, 8. ekonomi olmuştur. Dolayısıyla 20 yıllık AKP hükümeti sonunda ülkemizi, en yüksek gelire sahip 20 ekonomi liginden düşürerek en yüksek enflasyon ve hayat pahalılığına sahip ilk 10 ülke arasına sokmuştur. Bu ligde beraber olduğumuz ülkeler Suriye, Surinam, Zimbabve gibi iç savaş yaşayan ya da dünyanın en geri ekonomileri olarak görülen ülkeler olması ülkemizin saygınlığı açısından kaygı vericidir.

Merkez Bankası'nın bilançolarında yaşanan ciddi değişimler de açıklık ve şeffaflıktan uzak biçimde seyretmektedir. Merkez Bankası kayıtlarında görünen ve 21 günde eriyen 17.6 milyar doların akıbeti konusunda ise kamuoyu yeterince aydınlatılmamaktadır. Swap hariç net rezerv (milyar \$) 10 Aralık 2021 tarihinde -38.8, 17 Aralık'ta -46.7'ye, 24 Aralık'ta -55.7'ye ve 31 Aralık 2021 tarihinde ise -56.4 milyar dolar seviyesine gerilemiştir. Algılarla ve rakam oyunları ile ekonomiyi düze çıkarmaya çalışan iktidar, bilançolarında nereye gittiği belli olmayan milyarlarca dolar söz konusu olmasına rağmen son olarak da 130 milyar liralık bir skandala imza atmıştır. Merkez Bankası ile Hazine bilanço oyunları ve büyük olasılıkla para basma yoluna gidilerek kar etmiş gibi gösterilmektedir.

Swap hariç net rezervi -55,7 milyar dolarla rekor düşük seviyeye gerileyen Merkez Bankası'nın

30 Aralık 2021 tarihinde 70 milyar TL'lik rekor zararı bilançolarda açıkça görülürken, sadece bir gün sonra yani 31 Aralık 2021 tarihinde birdenbire 60 milyar TL'lik kâra geçmiş görünmektedir. 130 milyar TL'lik artış için Merkez Bankası'nın döviz satışı yapması gerekiyor. Oysa duyurulmuş bir döviz satışı olmamıştır. Bu durum da haliyle para basılıp Merkez Bankası'na aktarıldığı iddialarını güçlendirmektedir.

Buna göre;

- 1) 30 Aralık 2021 tarihi ile 31 Aralık 2021 tarihinde Merkez Bankası bilançolarında yaşanan ve takriben 130 milyar TL civarında olduğu tahmin edilen olağanüstü değişikliğin sebebi nedir? 70 milyar TL dolayında zararda olan Merkez Bankası nasıl oluyor da 130 milyarı bir gecede kazanıp 60 milyar kara geçmiştir?
- 2) 2021 yılında toplamda ne kadar para basılmıştır? Bunlara ilişkin bilançolar nelerdir?
- 3) 2021 yılında Merkez Bankası Değerleme hesabında bulunan ve kar zarar hesabına devredilen para miktarı ne kadardır?
- 4) Merkez Bankası'nın en son zarar ettiği tarihin 2005 olduğu dikkate alındığında, günümüzde yaşanan ağır ekonomik kriz, kur oynaklığı ve yapılan piyasa müdahalelerine rağmen Merkez Bankası'nın kâr elde etmesi nasıl mümkün olmaktadır? 2021 Aralık başındaki verilere göre 2021 Aralık sonu itibariyle en az 40 milyar TL zarar ortaya çıkması beklenen Merkez Bankası'nın bir gecelik operasyonla kara geçmiş gibi görünmesine ilişkin ne gibi bir açıklama yapmayı düşünüyorsunuz?
- 5) Merkez Bankasının bilanço dışında taşınan kur zararının gelecek bilanço yıllarına ötelendiği iddiası doğru mudur?
- 6) Hazine'nin, Merkez Bankasının bilançosu dışında taşınan kur zararını karşılaması beklenirken, tersine matbaada para bastırıp temettü alması sağlandığı yönündeki iddialar doğru mudur? Doğru ise bu işlem için ne kadar para basılmıştır?